ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2

The Academic Leadership Of Administrators Affecting Effectiveness Of Academic Administration In Schools Under The Office Of Prachinburi Primary Educational Service Area 2

มัฐนกรณ์ ยาคำ* พัชรินทร์ แก้วมาเมือง** กัญภร เอี่ยมพญา***
Mutnakorn Yakam* Patcharin Kaewmamueang** Kanporn Aiemphaya***
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
Rajabhat Rajanagarindra University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร 2) ศึกษาระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา และ 4) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 จำนวน 274 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า

1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร มีค่าเฉลี่ยรวมและรายด้านอยู่ระดับมากที่สุด โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านการพัฒนาครูให้มีความสามารถทางวิชาการ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ และด้านการบริหารทีมความร่วมมือชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ ตามลำดับ

2) ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ค่าเฉลี่ยรวมและรายด้านอยู่ระดับมากที่สุด โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ และด้านการจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ตามลำดับ

3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ด้านการพัฒนาครูให้มีความสามารถทางวิชาการ ด้านวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายทางวิชาการ ด้านการบริหารทีมความร่วมมือชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ และด้านการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัล ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีอำนาจพยากรณ์ได้ร้อยละ 84.00 และสามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้คือ $Z'Y = .285Z_1 + .203Z_2 + .177Z_3 + .186Z_4 + .154Z_5$

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ, ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ

Abstract

The purposes of this research were to study: 1) the academic leadership levels of administrators, 2) the effectiveness levels of academic administration of schools, 3) the relationship between the academic leadership of administrators and the effectiveness of academic administration of schools, and 4) the academic leadership of administrators affecting the effectiveness of academic administration of schools under the Office of Prachinburi Primary Educational Service Area 2. The sample was comprised of 274 school administrators and teachers under the Office of Prachinburi Primary Educational Service Area 2. The tool used for data collection was a questionnaire. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson's product moment correlation coefficient, and multiple regression.

The results of this study were as follows:

1) The level of academic leadership of administrators as a whole and each aspect was highest, ranking by the mean score from high to low: using innovation and digital technology, improving teachers to have academic proficiency, promoting the academic atmosphere, and management of professional learning community cooperation teams, respectively.

2) The level of academic administration effectiveness of schools as a whole and each aspect was highest, ranking by the mean score from high to low: educational supervision, organizing the learning process, measuring learning outcomes, and educational institution curriculum management, respectively.

3) The relationship between the academic leadership of administration and the academic administration effectiveness of schools was a strong high positive correlation, with a statistical significance level of .01.

4) The academic leadership of administrators in terms of promoting the academic atmosphere, improving teachers to have academic proficiency, vision, mission, academic goals, management of collaborative teams in professional learning communities, and using innovation and digital technology affected the academic administration effectiveness of schools under the Office of Prachinburi Primary Education Service Area 2, with a statistical significance level of .01. The prediction power was at 84.00 percent, and it could be written as a predicting equation in the form of standard scores as $Z'Y = .285Z_1 + .203Z_2 + .177Z_3 + .186Z_4 + .154Z_5$

Keywords: Academic Leadership, Effectiveness of Academic Administration

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 54 ได้กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาภาคบังคับเป็นเวลา 12 ปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา 2560 : 14) สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย

จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา 2562 : ออนไลน์) และสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และมีเป้าหมายของการจัดการศึกษาให้ประชากรทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานอย่างทั่วถึง ผู้เรียนทุกคนทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับบริการการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานอย่างเท่าเทียม ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพสามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุขีดความสามารถเต็มตามศักยภาพ ระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อการลงทุนทางการศึกษาที่คุ้มค่าและบรรลุเป้าหมาย ระบบการศึกษาที่สนองตอบและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นพลวัตและบริบทที่เปลี่ยนแปลง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2560 : 79-81) ซึ่งสถานศึกษาจำเป็นต้องนำข้อบัญญัตินี้ไปเป็นแนวทางในการดำเนินการให้สอดคล้องตามเจตนารมณ์

ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา เป็นเป้าหมายสำคัญที่สถานศึกษาควรตระหนักและให้ความสำคัญ เนื่องจากมีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้เรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังที่ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2557 : 30) ได้กล่าวว่า ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ เกิดจากกระบวนการหรือกิจกรรมการดำเนินงานทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลให้ดีขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน สอดคล้องกับ จิติมา วรรณศรี (2557 : 13) ได้กล่าวว่า การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้และการพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วยงานต่างๆ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การใช้สื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา สอดคล้องกับ ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2562 : 63) ได้กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ เทคโนโลยี การไหล่บ่าของข้อมูลและวัฒนธรรมข้ามชาติ ส่งผลให้การบริหารงานวิชาการต้องยึดหลักการบริหารที่เหมาะสมกับสภาวการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นการดำเนินงานให้เกิดประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายประการ ซึ่งประการหนึ่งคือ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร และจากการที่ผู้วิจัย สรายุทธ สิมมาจันทร์ (2564 : 205) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาครู ด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ด้านการจัดการหลักสูตรและการสอน และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อาฑิฏยา โชคดีวัฒนา (2561 : 258-259) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารก็เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่จะส่งผลให้การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษานั้นเกิดประสิทธิผล ทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและมีคุณลักษณะอันพึง

ประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนด ดังที่ สำนักพัฒนาระบบบริหารบุคคลและนิติกร (2563 : 32) ระบุว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการนั้นเป็นทักษะสำคัญสำหรับผู้อำนวยการสถานศึกษา ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนและต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของชาติ ดังที่ ไชยา ภาวะบุตร (2560 : 95) ได้กล่าวว่า เมื่อผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการ จะเกิดการกำกับติดตามและสะท้อนผลกระบวนการจัดการเรียนการสอน มีการสะท้อนผลจากครูมากขึ้นและพฤติกรรมทางวิชาการมีการใช้แนวคิดใหม่มากขึ้น มีกลยุทธ์การสอนหลากหลายมากขึ้น มีการตอบสนองต่อความหลากหลายของนักเรียน มีการเตรียมบทเรียนและวางแผนอย่างระมัดระวังมากขึ้น และดังที่ สำนักพัฒนาระบบบริหารบุคคลแลนิติกร (2563 : 32) ระบุว่า ในยุคของการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารต้องนำทักษะความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล มาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรนวัตกรรม สื่อการสอนและการนิเทศรูปแบบใหม่ๆ ดังนั้นภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร จึงมีความสำคัญต่อผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ ที่ต้องมีความเป็นผู้นำทางวิชาการ (Instructional Leadership) เพื่อทำให้ผู้ร่วมงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเชื่อถือ ยอมรับ ศรัทธาและร่วมมือปฏิบัติงานตามภารกิจ จนบรรลุผลตามเป้าหมายของสถานศึกษา นอกจากนี้งานวิจัยของ ธัญลักษณ์ ผาภูมิ (2559 : 81-82) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันทางบวกกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิมลสิริ มังธานี (2559 : 133) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 3 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ มีความสัมพันธ์กันในทางบวก

การศึกษาสภาพปัญหาการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ที่ปรากฏในรายงานการติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตามมาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2560 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรีเขต 2 (2566 : ออนไลน์) พบว่า สภาพปัญหาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ด้านการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ 1) ขาดการวางแผนการพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่อง 2) ขาดแคลนครูและบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถตรงตามวิชาเอกที่ต้องการ 3) การจัดกระบวนการเรียนรู้ขาดประสิทธิภาพ และ 4) ครูและบุคลากรมีทักษะในการทำวิจัยในชั้นเรียนน้อย และ 5) ผู้เรียนร้อยละ 50 ขึ้นไป มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานบางรายวิชาลดลง

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน และสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณ ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2566 จำนวน 113 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 74 คน และครูจำนวน 857 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 931 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2, 2566, ออนไลน์)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวนทั้งสิ้น 274 คน ได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครซี่และมอร์แกน (Kregcie & Morgan 1970 : 608) จากนั้นใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวมรวมข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ 1) สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน 2) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 3) ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้ 1) เขียนคำร้องเสนอให้บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรีเขต 2 เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด 2) ผู้วิจัยนำหนังสือเสนอต่อผู้อำนวยการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบส่งผ่านระบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามโดยสแกนคิวอาร์โคด ทำแบบสอบถามผ่านทางระบบออนไลน์ เก็บรวมรวบแบบสอบถามจากโรงเรียน 3) เมื่อได้รับผลการทำแบบสอบถามผ่านทางระบบออนไลน์ จำนวน 274 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 แล้วผู้วิจัยจึงทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูล 4) นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามและประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและสถิติ ดังต่อไปนี้ 1) วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ 2) วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการโดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 3) วิเคราะห์ระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ในการวิเคราะห์ข้อมูล และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 4) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Prarson's product monment correlation coefficient) แล้วเปรียบกับเกณฑ์ของ (ชูศรี วงศ์รัตนะ 2562 : 362-363) 5) วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) ด้วยวิธีนำตัวแปรทั้งหมดเข้าสมการ (Enter method) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรีเขต 2

ผลการวิจัย

1) ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียนพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 274 คน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 21-30 ปี จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 27.74 อายุ 31-40 ปี จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 38.69 อายุ 41-50 ปี จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 21.17 และอายุ 51-60 ปี จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 12.41 ผู้ตอบแบบสอบถามมีการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 63.50 และปริญญาโท จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 36.50 ผู้ตอบแบบสอบถามมีมีตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 7.30 ตำแหน่งรองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ .73 ตำแหน่งครู จำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 73.36 และตำแหน่งครูผู้ช่วย จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 18.61 ผู้ตอบแบบสอบถามมีมีระยะเวลาการปฏิบัติงานในตำแหน่ง 1- 2 ปี จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 35.77 มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานในตำแหน่ง 3-5 ปี จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 18.25 มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานในตำแหน่ง 6-10 ปี จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 36.86 และมีระยะเวลาในการปฏิบัติงานในตำแหน่ง 11-20 ปี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 9.12 ผู้ตอบแบบสอบถามสังกัดอยู่ เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 56.93 โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 39.05 และโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 4.01

2) ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.54, S.D. = .42) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 4 ด้าน และระดับมาก 1 ด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัล ($\bar{x}$ = 4.58, S.D. = .43) ด้านการพัฒนาครูให้มีความสามารถทางวิชาการ ($\bar{x}$ = 4.58, S.D. = .44) รองลงมาคือ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ($\bar{x}$ = 4.52, S.D. = .44) ด้านการบริหารทีมความร่วมมือชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ ($\bar{x}$ = 4.51, S.D. = .50) และที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายทางวิชาการ ($\bar{x}$ = 4.50, S.D. = .50) ตามลำดับ

3) ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.52, S.D. = .44) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 4 ด้าน และระดับมาก 2 ด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{x}$ = 4.59, S.D. = .49) ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ($\bar{x}$ = 4.56, S.D. = .45) ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ ($\bar{x}$ = 4.54, S.D. = .48) ด้านการจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{x}$ = 4.51, S.D. = .49) และที่มีค่าเฉลี่ยนอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา ($\bar{x}$ = 4.50, S.D. = .53) และด้านการจัดการสื่อเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ ($\bar{x}$ = 4.44, S.D. = .51) ตามลำดับ

4) ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (r) ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 มีความสัมพันธ์ทางบวกที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน อยู่ในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5) ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เรียงลำดับตามอำนาจพยากรณ์จากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ (X_1) ด้านการพัฒนาครูให้มีความสามารถทางวิชาการ (X_2) ด้านการบริหารทีมความร่วมมือชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ (X_4) ด้านวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายทางวิชาการ (X_3) และด้านการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัล (X_5) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (R) เท่ากับ .917 ค่ากำลังสองของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (R^2) เท่ากับ .840 พยากรณ์ได้ร้อยละ 84.00 สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบได้ ดังนี้

$Y' = a + bx_1 + bx_2 + bx_3 + bx_4 + bx_5$

$Y' = .125 + .285X_1 + .205X_2 + .159X_3 + .164X_4 + .157X_5$

สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐานได้ ดังนี้

$Z'Y = .285Z_1 + .203Z_2 + .177Z_3 + .186Z_4 + .154Z_5$

อภิปรายผลการวิจัย

1) จากการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลนิชา ศิลาพงษ์ (2564 : 150) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราพร พละสิม (2564 : 88) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสานักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรรณกร โชมขุนทด (2562 : 40) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมศักดิ์ ฉัตรทอง (2562 : 249) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดพิจิตร พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

2) จากการศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลนิชา ศิลาพงษ์ (2564 : 150) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า ระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน

ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปวีณา บุทธิจักร (2564 : 229) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียน สังกัดสำพนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษฎา กุลวงษ์ (2566 : 212) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 พบว่า ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไทพนา ป้อมหิน (2562 : 132) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 พบว่า ระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

3) จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชลนิชา ศิลาพงษ์ (2564 : 150) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน มีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปวีณา บุทธิจักร (2564 : 232) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรรณกร โชมขุนทด (2562 : 35-36) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ละไมพร พูลเมือง (2561 : 85) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารและครูมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียนในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4) จากการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ได้ค่าร้อยละ 84.00 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ จากผลการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลตามตัวแปรได้ดังนี้

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรีเขต 2 สอดคล้องกับงานวิจัยของ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิวัฒน์ คุ้มศรีไวย (2564 : 116) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อบรรยากาศองค์การในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อบรรยากาศองค์การในโรงเรียน พยากรณ์ด้านบรรยากาศองค์การในโรงเรียน ได้ร้อยละ 78.10 สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราพร พละสิม (2564 : 91) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด อย่างมีนัยสำคัญทางสถติ ที่ระดับ .01 พยาการณ์ความแปรปรวน ได้ร้อยละ 56.90 ซึ่งประกอบด้วยด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ด้านการพัฒนาครูให้มีความสามารถทางวิชาการส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรีเขต 2 สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษฎา กุลวงษ์ (2566 : 209) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 พบว่า สมการพยากรณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปรร่วมกันพยากรณ์ ได้ร้อยละ 54 ซึ่งประกอบด้วยด้านการพัฒนาวิชาชีพครูของบุคลากร และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สรายุทธ สิมมาจันทร์ (2564 : 213) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 พบว่า ภาวะผู้ทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีอำนาจพยากรณ์ ร้อยละ 41.10 ซึ่งประกอบด้วยด้านการพัฒนาครูผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนให้ครูผู้สอน ทำวิจัยเพื่อพัฒนาตนเองและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ด้านการบริหารทีมความร่วมมือชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรีเขต 2 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธาราทิพย์ สอนหัด (2564 : 117) ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารพยากรณ์ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพได้ถึงร้อยละ 88.90 สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิยดา เปี่ยมพืชนะ (2566 : 252) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษามี

ค่าสัมประสิทธิ์การทำนายร้อยละ 96.50 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภลักษณ์ ชัยอาวุธ (2564 : 110) ศึกษาเรื่องการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 พบว่า การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย ด้านมีวิสัยทัศน์ร่วม ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านภาวะผู้นำ และด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โดยร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 89.2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ด้านวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายทางวิชาการส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรีเขต 2 สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญลิชา แสนภูมี (2565 : 226) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในยุค 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค 4.0 ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ประกอบด้วย ด้านการมีวิสัยทัศน์และอุดมการณ์ด้านวิชาการ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จาตุรงค์ ยตะโคตร (2564 : 17) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 61.90

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ด้านการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรีเขต 2 สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญลิชา แสนภูมี (2565 : 226) ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในยุค 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค 4.0 ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ประกอบด้วย ด้านการติดต่อสื่อสารและใช้เทคโนโลยีส่งเสริมการจัดการศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญชาติ ล้อพงค์พานิชย์ (2565 : 580) ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนเอกชนจังหวัดอุบลราชธานีในภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 พยากรณ์ได้ร้อยละ 71.90

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1) จากการศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารด้านการมีวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายทางวิชาการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เป็นลำดับสุดท้าย ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีการพัฒนาตนเองในเรื่องการมีวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายทางวิชาการ ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการเสริมสร้าง

วิสัยทัศน์เชิงบวกในสถานศึกษา มีการกำหนดวิสัยทัศน์ที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศทางวิชาการ และให้ครูมีส่วนร่วมกำหนดแนวทางและวิธีการปฏิบัติงานในการพัฒนาทางด้านวิชาการ

2) จากการศึกษา พบว่า ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาด้านการจัดการสื่อเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เป็นลำดับสุดท้าย ดังนันผู้บริหารควรพัฒนาให้สถานศึกษาบรรลุผล กล่าวคือ นักเรียนใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลในการศึกษาค้นคว้า และลงมือปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ครูใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้อย่างเหมาะสม ผู้บริหาร ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมประเมินผลการใช้สื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ ผู้บริหารมีการจัดหาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้กับครูและผู้เรียนอย่างเพียงพอและหลากหลาย และผู้บริหารและครูนำผลการประเมินการใช้สื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้มาปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3) จากการศึกษา พบว่า ภาะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงมาก ดังนั้น ผู้บริหารสามารถแสดงภาวะผู้นำทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การบริหารงานวิชาการเกิดประสิทธิผล

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ต่างเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อสังเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

2) ควรศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารด้านการมีวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายทางวิชาการ ที่สามารถเสริมสร้างพฤติกรรมของผู้บริหารที่ก่อให้เกิดการบริหารงานวิชาการอย่างมีประสิทธิผล

3) ควรศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

กฤษฎา กุลวงษ์. (2566). ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 1. **วารสารรัชต์ภาคย์**. 17 (50) : 200-212.

จาตุรงค์ ยตะโคตร. (2564). ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2. **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชัฏศรีสะเกษ**. 15 (3) : 17.

จิติมา วรรณศรี. (2557). **การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 3. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์.

จิราพร พละสิม. (2564). **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสานักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.

ชลนิภา ศิลาพงษ์. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1. **วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร**. 9(36) : 150.

ไชยา ภาวะบุตร. (2560). **ภาวะผู้นำทางวิชาการ ฉบับปรับปรุง**. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ธัญชาติ ล้อพงค์พานิชย์. (2565). ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดอุบลราชธานี. **วารสาร มจร. อุบลปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี**. 7(2) : 580.

ธาราทิพย์ สอนหัด. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1. **วารสารสุทธิปริทัศน์**. 36 (2) : 117.

นิยดา เปี่ยมพืชนะ. (2566). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1. **วารสารร้อยแก่นสารวิชาการ**. 8(1) : 252.

ปวีณา บุทธิจักร. (2564). **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันท์. (2562). **การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน**. กรุงเทพฯ: มีนเซอร์วิส ซัพพลาย.

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2557). **การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. พิมพ์ครั้งที่ 6. สงขลา: นำศิลป์.

ละไมพร พูลเมือง. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครเขตบางขุนเทียน. **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.** 8 (2) : 85.

วรรณกร โชมขุนทด. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3. **วารสารรบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น**. 15(2) : 40.

วิมลสิริ มังธานี. (2559). **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ศุภลักษณ์ ชัยอาวุธ. (2564). การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2. **วารสารวิชาการ และการวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**. 11 (3) : 110.

สรายุทธ สิมมาจันทร์. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2. **วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร**. 9(35) : 205-213.

สมศักดิ์ ฉัตรทอง (2562). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดพิจิตร. **วารสารวิจัยและพัฒนาวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**. 13(2) : 249.

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2562). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 10 พฤษภาคม 2565. จาก https://www.krisdika.go.th/librarian/get?sysid=632555&ext=pdf.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2. (2566). **แผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566** [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 11 กุมภาพันธ์ 2566. จาก https://drive.google.com/file/d/19xxUt1_kF_vVVLQBIdZXpk7VAvUOvTb/view.

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2560*)*. **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560**. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

สำนักพัฒนาระบบบริหารบุคคลและนิติกร. (2563). **คู่มือหลักสูตรการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา**. ม.ป.ท.

อภิวัฒน์ คุ้มศรีไวย. (2564). **ภาวะผู้นาทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อบรรยากาศองค์การในโรงเรียน สังกัดสานักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 3**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.

อัญลิชา แสนภูมี. (2566). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในยุค 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม. **วารสารการบริหาร การศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.** 11(42) : 226.

อาทิฏิยา โชคดีวัฒนา. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดตราดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. **วารสารบัณฑิตวิทยาลัยพิชญทรรศน์ มหาวิทยาลัยบูรพา**. 13(2) : 258-259.

Krejcie, R. V. & Morgan, D.W. (1970). Sample size for Research Activities. **Educational and Psychological Measurement**. 30(3) : 608.